

VIRRAN *varrelta*

Päijälän kylälehti

03/2025

4

Hankekuulumisia

17-18

*Päijälän
kesätyöntekijät*

PÄIJÄLÄ

Kylä virran varrella

- 1 Sisältö ja toimitus
- 2 Pääkirjoitus
- 3 Leenan palsta
- 4 Hankekuulumisia - Lauri Onali
- 5 Juhannustori ja pallonuittokisa
- 6 Mökkiolympialaiset
- 7-8 Kesätori ja lastenteltha
- 9 Rallikuvia ja tarinoita
- 10 Rallitalkoolaisia esittelyssä
- 11 Rallireitin ulkopuolelta
- 12 Ryttylä Open
- 13 Häät Särkänpohjassa
- 14 Riihigallerian tapahtumia
- 15 Tiekirkon kesänäyttely
- 16 Simojoen konsertti
- 17 Rilla ja Miro kesätöissä
- 18 Sara ja Netta kesätöissä
- 19-20 Rainerin "hirvee" pakina
- 21 Eeva Honkasen äänimaisema
- 22 Tapahtumakalenteri, ikkunaremontti
- 23 Takakansi, luontokuvia

Juhannuksen viettoä Pitkällävedellä s. 6

Rallien turvakoulutus Pirtillä 11.7. Lisää rallaista s. 9-11

Tänä vuonna Tiekirkolla oli Aino Ruokolan taidenäyttely. Avajaisissa etualalla Aino ja tyttärensä Ulla. s.15

Virran Varrelta - Päijälän kylälehti, 03/2025.

Virran Varrelta -toimituskunta: Hannu Lahtinen (päätoimittaja), Leena Bragge, Riitta Hellqvist, Eeva Honkanen, Anna Maria Karjalainen, Ulla Lahtinen, Risto Lehto, Rainer Lehtonen, Mika Liehu, Pirkko Nurminen, Risto Ojala, Lauri Onali, Aino Ruokola ja Merja Åkerlind

Julkaisijat: Päijälän kristillinen yhdistys, Päijälän Seudun kyläyhdistys ja Mäkimaan Muhku

Lehden taitto: Leena Bragge, Ulla Lahtinen ja Mirkka Lempiäinen

Painatus: Padasjoen kirjapaino. Painetaan 4 krt. vuodessa.

Yhteystiedot:

VV-päätoimittaja Hannu Lahtinen, 0500 304769, hannu.lahtinen@pajala.fi

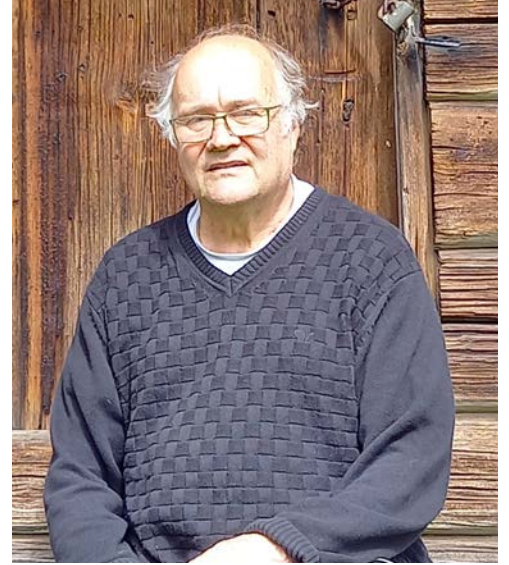
Päijälän kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Terhi Ratalahti, 045 1318891, terhi.ratalahti@gmail.com
Päijälän Seudun kyläyhdistyksen puheenjohtaja Leena Bragge 040 8326131, leenaobragge@gmail.com
Mäkimaan Muhku: Risto Lehto, rhlehto1@gmail.com

Kansikuva: Vesa Mäntymäki

Arvoisa lehtemme lukija!

Aurinko paistaa tänäkin aamuna, sumu ja kosteus poistuu ja saa illalla puitavat kaurapellot korostamaan rusketustaan. On syksyn sadonkorjuun aika. Kesä on taas kerran takanapäin kaikkine tapahtumineen ja kokemuksinemme niin kyläyhteisöllämme kuin kunkin omassa elämässä.

Konttilan Eero toi juuri Pitkäveden satoa, muikkuja. Ne ovat suurta herkkua niin minulle kuin varsinkin vaimolleni. Mieleen tuli Psalmi 23:n sanat: ”Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu. Hän vie minut vihreille niityille, Hän johtaa minut vetten ääreen, siellä saan levätä”. Olen kevään ja kesän aikana sairauden takia joutunut osittain luovuttamaan ja luopumaan monista aiemmin itsestään selvistä ”omista töistä” ja luottamaan siihen, että välttämättömät tulee tehtyä jonkun toisen toimesta tai hyväksymään sen, että eivät ne niin välttämättömiä olleetkaan. Luopumiseni, riisuuntumiseni aika on tullut. Mutta tuo psalmi jatkuu ”Hän virvoittaa minun sieluni, hän ohjaa minua oikeaa tietä nimensä kunnian tähden. Vaikka minä kulkisin pimeässä laaksossa, en pelkäisi mitään pahaa, sillä sinä olet minun kanssani. Sinä suojelet minua kädelläsi, johdatat paimensauvallasi.” Elämä jatkuu, kiitos Herralle. Tunteet vaihtelevat, elämäntapa muuttuu, mutta sielu on virvoittunut, vanhan tilalle tulee uutta, erilaista, parempaa. Olen toiveikkaalla, valoisalla, odottavalla mielellä tulevan suhteen. Ole sinäkin!

Kylän kesä tapahtumien suhteen noudatteli pääosin aiempia vuosia. Suurin yhteinen ponnistelu oli MM-rallin Päijälän erikoiskokeen järjestäminen, joka Liehun Mikan johdolla sujui mallikkaasti. Katselijoiden palautteet olivat jälleen rohkaisevia ja kylän yhdistykset saivat taas uuden pesämunan toiminnan ja hankkeiden rahoittamiseen. Suurkiitos kaikille noin 300 talkoolaiselle kunkin omasta panoksesta kylämme hyväksi! Jokaisen talkoosan on arvokas ja mahdollistaa jatkossakin vireän, monipuolisen yhteisöllisyyden kylällä. Erityisen iloinen olen ollut myös siitä, että yhä useampi kesämökkiläinen ja täällä enemmänkin aikaa viettävä osa-aika asukas on tullut mukaan niin talkoisiin kuin mukaan järjestettyihin tapahtumiin. Kiitos teille jokaiselle!

”Elinvoimainen Päijälä 2015–2025”- suunnitelman viimeinen hanke, Metsä- ja uittinäyttelyn toteuttaminen, on kesän aikana edennyt suunnitelman mukaisesti projektihenkilö Lauri Onalin vetämänä tavoitteena avata pysyvä näyttely Tukkipuutuvalla ensi kesän alkupuolella. Hankkeeseen saatiin Ely-keskuksen lisätukipäätös, joka mahdollistaa kahden hirsisen katoksen rakentamisen piha-alueella, joihin sijoitetaan mm kuluvene ja tukkirekiä. Olli ja Risto Lehto, esineistön lahjoittajat, ovat itse osallistuneet suurella panoksella esineistön käsittelyyn ja luettelointiin usean muun talkoolaisen kanssa. Laurin mukaan nyt on rekisteröity lähes 500 esinettä ja tallennettu tuntikaupalla Ollin ja Riston sekä muidenkin muisteluja. Tästä enemmän Laurin jutussa lehdessä.

Lehdessämme on monipuolinen kattaus yhdistysten kesällä järjestämistä tapahtumista. Tapahtumissa riitti osallistujia, mutta usein jää huomiomatta ja kiitosta vaille ne henkilöt ja se työ, jonka jokaisen tapahtuman toteuttaminen edellyttää. Onkin suuri ”ihme”, että näin pienellä kylällä toteuttajia on riittänyt näin monipuolisen ja tasokkaan ohjelman läpiviemiseen. Yksi perusta sille on, että meillä on kylällä neljä toimintakykyistä yhdistystä, joista jokainen toteuttaa oman tehtävänsä mukaista ohjelmaa yhteisten päämäärien ja hankkeiden lisäksi. Näin voidaan vastata laajemmin erilaisten ihmisten erilaisiin ja yhteisiin tarpeisiin. Tämä on aiempien sukupolvien ansiosta meille vaalittavaksi jätetty rikkaus, jota harvalla kylällä enää on. Vaalikaamme sitä tulevia sukupolvia varten!

Olen tässä läheltä seurannut tämän lehden toimittamista reilun 10 vuoden ajan. Avustajakunta on vuosien varrella lisääntynyt, kiitos heille, ja lehden taittoon ja ulkoasun kehittämiseen on saatu ammattiapua. Minulla päätoimittajana on ollut vastuulla vain pääkirjoitus ja yhteyden pitäminen lehden painoon. Harva varmaan aavistaa, kuinka paljon lehden toteuttaminen – joka tehdään myös talkoilla – vaatii aikaa Leenalta ja Ullalta, jotta lehden sisältö saadaan koottua ja muokattua lehdeksi. Mirkalla on ollut ja on tässä edelleen merkittävä rooli asiantuntijana ja Ullan ja Leenan avustajana. Kiitos heille viikkojen panostuksesta lehteä kohtaan.

Haluan toivottaa sinulle levollista syksyä sekä Jumalan siunausta virvoittavien vesien äärellä!
Hannu Lahtinen

TERVEISIÄ ETELÄSTÄ

*“Ei menny kaikki niinku
Römsöössä”*

Kyllä se on uskottava, ettei vanhoja kunnon ilmoja enää ole oikeina vuodenaikoina, vaan on varauduttava talvella kumisaappaisiin ja kesällä turkishaalareihin. Päätin minäkin sitten varata jo syksyllä seuraavan kesän etelänmatkan. Ajatus oli olla suunnittelematta mitään etukäteen ja kulkea takki auki sinne mihin nenä osoittaa.

Lähdin serkkuni Liisan kanssa kylmän juhannuksen jälkeen Ahvenanmaalle katsomaan, onko siellä mikään muuttunut 60 vuodessa. Muistan edelliskerran laivamatkasta jotain, ruotsinkieliset ihmiset ja juhannussalot. Osa ruotsinkielisistä oli vaihdettu suomenkielisiin, joten kommunikointi oli helpompaa. Juhannussaloissa oli ennen oikeita kukkia, mutta nyt ne oli tehty paperista – olin pettynyt. Laivamatkat Naantalista Långnäsiin ja takaisin olivat nautittavia uusilla komeilla laivoilla päiväsaikaan ilman yökerhoja ja örveltäviä kanssamatkustajia – suosittelen.

Vuokratalo Eckerössä kesäkuun viileillä oli kylmä. Sitä ei oltu lämmitetty etukäteen, emmekä heti huomanneet ilmalämpöpumppua. Pöytätuuletin puhalsi viileää ilmaa. Suihkutilan laattalattia oli myös jääkylmä koko ajan, koska huomasimme vasta lähdön hetkellä seinässä olevan pienen pyöreän säätimen, josta olisi saatu lattialämmitys päälle.

Ruokakulttuuri oli vaihtelevaa. Rantaravintolasta sai äärettömän maukkaan kala-aterian lisukkeineen, mutta toisesta satamasta sain eteeni pelkkiä jättikokoisia savustettuja katkarapuja kuorineen. Ensimmäiset maistuivat ihan hyviltä, mutta kun söin lautasen tyhjäksi eli liikaa, niin sain vatsani kipeäksi ja siinä meni iltapäivä pilalle. Ahvenanmaan pannari oli herkkua hillon ja kahvin kera.

Koko saari oli täynnä hyväkuntoisia asfalttiteitä, mitä pitkin pääsi nopeasti paikasta toiseen. Ajelimme paljon, ja kun minä hidas hämäläinen olin kartanlukijana, eksyimme muutaman kerran löytääksemme vahingossa parhaat paikat ja nähtävyydet. Eräs kummallisimmista nähtävyyksistä oli robottiruohonleikkureiden myyntiedustajan omakotitalo. Lossikin löytyi harharetkellä, sekä monta hienoa siltaa ja saarta. Opin uuden sanan: Loppis – niitä oli siellä täällä.

Poikkesimme pariin näkötorniin, joista näkee pitkälle horisonttiin, jos pystyy kiipeämään sinne korkealle. Kyllä minä yritin, mutta jäin aina ensimmäiselle tasanteelle odottamaan, kun serkku kävi vintillä ottamassa maisemakuvia.

Yleisesti ottaen ihmiset olivat ihania meille turisteille. Mannersaaren maisemat viljelyksineen, eläimineen ja etelän lehtipuineen olivat kauniita. Maarianhamina oli kaupungiksi aika kaunis ilman korkeita kerrostaloja. Merellä ei ollut muuta näkemistä kuin lukematon määrä kallioisia saaria, joten vain mainio serkkuseura pelasti laivamatkat. Minä rakastan järviä.

Strömsöilyä jaksaa aikansa huumorin pilke silmäkulmassa, mutta oli mukava palata kotiin juhlimaan veljenpojan häitä ja tädin synttäreitä ennalta arvattavissa olosuhteissa. Rallitkin odottivat jo talkoolaista ja galleria kahvinkeitäjä.

Teksti ja kuvat: Leena Bragge

Lähdin Ahvenanmaalle etsimään juhannussalkkoja, ja löysinkin muutaman. Tämä oli Kastelholman linnan kotiseutumuseon pihalla.

Maija-tädin synttärit.

Leena kuriirihommissa. Mitähän tuolla laatikossa mahtakaan olla?

TUKKILAISTUVALLA TAPAHTUU

Henkselini napsahtivat poikki heti aamusta

Kesäni Päijälässä on kulunut kokoelmatyön parissa nopeasti. Kesäkuun alussa aloittamaani urakkaan on sisällytetty Tukkilaistuvan näyttelyyn tulevien esineiden puhdistamista, käsittelyä, valokuvaamista ja luettelointia paikan päällä. Ihan ensimmäiseksi oli tietysti saatava niitä esineitä. Kun ensimmäisen kerran pääsin todistamaan paikallisesta riihestä paljastunutta esinemäärää, alkoi näyttelytila vaikuttaa jopa pieneltä. Parempi niin, saadaan kunnon näyttely aikaiseksi. Suurin osa tavaroista on tuotu Tukkilaistuvalla pakettiautolla, mutta innostuin toisinaan siirtämään kalustoa myös pienemmällä henkilöautollani. Kaksikymmentäseitsemän justeeria Renault Clion takapenkillä on kauden paras tulos, ehkä jopa jonkinlainen maailmanennätys.

Vilppulan tapahtumassa Jätkäorkesterissa soittivat vas. Matti Uusi-Mikkola, Lauri Onali, Olli Lehto, Seppo Ristamäki ja Risto Lehto.

Kesäpäiväinen työrutiinini muodostui yksinkertaiseksi mutta tehokkaaksi. Aamulla järjestelin työvälineet ulos teltratoksen alle, ja aloin käymään esineitä läpi sopivaksi katsomassani järjestyksessä. Leimavasarat, kirveet, petkeleet, pokasahat, ja niin edelleen. Kevyt puhdistus pölystä ja ruosteesta, käsittely erikoisvahalla ja valokuvaaminen. Esineiden puhdistamisessa talkoolaisista on ollut korvaamaton apu. Tietty urakka mihin minulta olisi yksin mennyt koko viikko, voitiin lyhentää yhteen aamupäivään. Noin puolet työajasta on kulunut tietokoneella esineiden luetteloinnissa. Jokaisen esineen mitat, tuntomerkit, kunto ja käyttötarkoitus on kirjattu sähköiseen tietokantaan valokuvan kanssa. Olen maalannut esineisiin myös pienen kokoelmatunnuksen punaisella emalimaalilla. Luku on juokseva, ja on kohonnut yli 400:n luetteloidun esineen tätä kirjoittaessani. Luetteloidut esineet olen siirtänyt sopiviin paikkoihin ympäri Tukkilaistupaa odottamaan näyttelyn pystytystä tai myöhempää varastointia. Kokoelmatyöt jatkuvat, ja näyttelyyn parhaiten sopivien esineiden valitseminen on edessä.

Aika ei milloinkaan ole käynyt pitkäksi Päijälässä. Rallitalkoot toivat mukavaa vilkkautta kylälle ja Tukkilaistuvalla, ja sitä oli hauska seurata. Olisin mielelläni auttanut, mutta omat työni pitivät minut kiireisenä. Loppujen lopuksi en edes päässyt seuraamaan rallia koska serkkupoika vihittiin samana päivänä. Rallitalkoiden eväät kyllä maistuivat, kiitos niistä! Pitkän työpäivän päätteeksi on ollut mukava pulahtaa lammessa, millä nyt vesien viiletessä on erityisen virkistävä vaikutus. Iltaisin on ollut aikaa harrastuksille. Liikuntaa ovat edustaneet juokseminen ja pyöräily. Olen kuunnellut musiikkia, lukenut kirjoja, onkinut, sienestänyt ja marjastanut. Kitaraa en ole vuosiin soittanut yhtä paljon kuin tänä kesänä.

Elokuun lopussa sain kunnian liittyä Pirkka-Hämeen Jätkäperinne ry:n riveihin, kun osallistuimme Vilppulan Veneilijät ry:n juhlatapahtumaan Vilppulan Mäkitalonlahden satamassa. Musisoimme ja pidimme työnäytöksiä, ja satamaan oli pystytetty myös pieni uittonäyttely Olli Lehdolta lainatuista esineistä ja valokuvista. Vaikka soitin ensimmäistä kertaa jätkäporukan kanssa, ja moni kappale oli ennalta tuntematon, kaikki sujui oikein hyvin. Ensimmäistä kertaa pääsin myös todistamaan ja kokeilemaan närelenkin vääntöä ja muita perinnetöitä. Paljon olin kuullut, lukenut ja nähnyt valokuvia, joten oli jo korkea aika, että pääsi kokemaan töiden toteutumista itse. Se oli silmiä avaava kokemus. Päivä oli kokonaisuutena mahtava, ja ainoa vähäinen haaste liittyi pukeutumiseen; henkselini napsahtivat poikki heti aamusta. Sain ne onneksi korjattua eivätkä pussihousut pudonneet humpatessa jalasta.

Teksti ja kuva: Lauri Onali, projektityöntekijä

Euroopan unionin
osarahoittama

*Hankkeeseen on haettu ja saatu
EU:n maaseuturahaston tukea
Leader Vesuri -ryhmältä.*

JUHANNUSAATTONA PÄIJÄLÄN TORILLA

Jonoa äänestyskopilla

Äänestyskopille syntyi välillä pientä jonoa, kun Mäkimaan Muhku järjesti juhannusaattona jo perinteeksi muodostuneen pallonuittoveikkauksen. Kaikkiaan 111 henkeä arvaili, mikä pallo etenisi nopeimmin rukoushuoneen vaiheilta Ylälammelle. Uuden ”urheilulajin” suosio on kasvanut nopeasti, sillä viime vuonna veikkaajia oli 84.

Yleisönsuosikki oli pallo numero seitsemän, mutta sitä kannattaneet 24 ihmistä eivät päässeet palkintojenjakoon. Nopeimmin jokireittiä eteni nimittäin pallo numero kahdeksan, mutta sekään ei vähässä vedessä päässyt maaliviivalle asti. Itse asiassa virtaus oli niin heikko, että kolme–neljä palloa kymmenestä jäi kiinni kiviin jo alkumetreilla. Järjestäjät ehdivät kisan jälkeen pohtia, pitäisikö kisa käydä keväämmällä sulamisvesien aikaan.

Voittajapalloa veikanneiden lapuista löytyivät nimet Eero Konttila, Tapio Konttila, Hugo Peltonen, Stella R., Mikko Santanen, Mikko Vaitti, Ville E. Valkama sekä Johanna Virtanen. Palkintoriippukeinulle, mieluista tavaraa valitsemaan, pääsi myös osa seuraaviksi tulneiden pallojen (5 ja 9) veikkaajista.

Tärkeintä kylän yhteisessä aattohetkessä lienee kuitenkin tuttujen tapaaminen. Edellisestä näkemisestä kun on saattanut kulua vuosi, ehkä vuosikymmeniäkin. Puheensorinaa riitti väen seisoskellessa Tukki-laistuvan ja kylän pääristeyksen vaiheilla. Osa nautti pöytien ääressä Hietalan Tertun kahveja sekä suolaisia ja makeita leivonnaisia.

Reijo Ratalahden vihdat tekivät kauppansa viimeistä myöten. Lahtisen Ullan saaristolaisleivät pääsivät nekin loppumaan, mutta kaurahiutaleita jäi tuleviin tapahtumiin.

Ikosen Marja sai entisessä Päijälän Valinnassa kertoilla Tukki-laistuvan tarinaa ja näyttelyn rakentamista yhdelle jos toisellekin.

Airi Vahdersalo toimi Muhkun palloveikkauksessa äänestysvirkailijana: lappujen jakajana ja vastaanottajana sekä ääntenlaskijana.

Tuomisen Mikan traktori juhannuskoristeineen oli torin ykköskohde tamperelaiselle Hugo Peltoselle. Kaksivuotias on isänsä mukaan nimittäin kovin kiinnostunut kaikista koneista. Hugo oli yksi kahdeksasta, jotka veikkasivat oikein voittajapallon. Palkintovaihtoehtoista hän valitsi itselleen kirkkaansinisen narukerän.

Ville Raiskio ja poikansa Roni pyöräilivät herkuttelemaan juhannustorille. Ronin ja siskonsa tapana on käydä mökiltä myös kylän lauantaitoreilla

MÖKKIOLYMPIALAISET

Veera Peltosen matkaan lähti torilta vihta. Sille oli luvassa kovaa käyttöä, sillä seurueeseen kuuluivat myös Lauri Puhakka (vas.), Eero Tihtonen, Tiina Anttila ja Oskari Nousia (oik.).

Eero on tottunut pienestä pitäen viettämään juhannuksensa isän mökillä Pitkänveden rantamaisemissa. –On luontaista tulla Keski-Suomen rauhaan. Mökki on minulla todella tärkeä, ja kavereita saa mukaan ilmeisen helposti. Pojat ovat olleet mukana ainakin viitenä kesänä.

– Juhannusfestarit on jo nähty, perusteli Veera valintaansa.

– Kaupungissa ehtii kyllä olla, jatkoi oululaislähtöinen Tiina.

– Mikä on parempi tapa viettää juhannusta kuin nauttia hyvästä ruoasta ja istua iltaa kaverien kanssa, sanoi Lauri.

Tärkeä osa yhdessäoloa on saunominen ja paljussa oleilu. Samalla käydään perinteiset mökkiolympialaiset. Lajeiksi oli ajateltu ainakin mölkkyä, tikkaa, petankkia sekä nuorallakävelyä. Siis mitä? – Kävelemme kahden metrin korkeudella veden pinnasta. Naru on vedetty mantereelta saarelle, jotta putoaminen ei olisi vaarallista, selittää olympiaisäntä Eero Tihtonen.

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind, Olympialaiskuvat: Eero Tihtonen

Pysyy, pysyy...

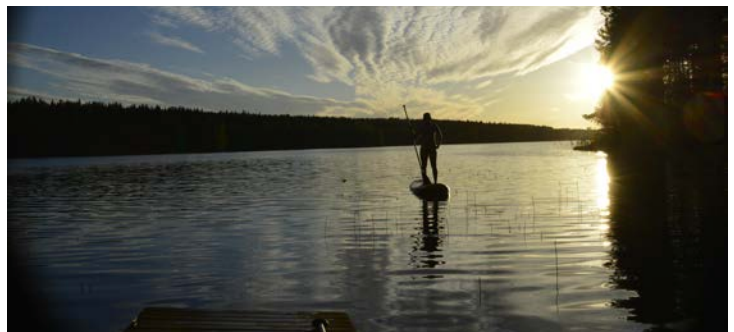

...ei pysykään...

...ja molskis!

Slackline on kaiken ikäisille ja tasoisille taitajille tarkoitettu tasapainoliina, joka kehittää kehonhallintaa, tasapainoa ja keskittymiskykyä. (Toimituksen huom!)

KESÄTORILLA NÄHTYÄ

Pirtin kesätoria vietettiin helteisessä säässä. En tiedä, verottiko se väkeä, mutta kävijöitä oli ehkä vähän normaalia vähemmän. Kuitenkin ihan mukavasti. Muhku oli taas järjestänyt petankkikisan, jonka voittaja jäi valitettavasti toimittajalle epäselväksi. Olli Lehto esitteli rakentamiaan erikoisia polkupyöriä.

Käsitään kätevä Olli Lehto on rakentanut useita vanhanajan pyöriä, joiden selässä hän myös pysyy.

Eripurapyörää polkemassa Matti Åkerlind ja Olli Lehto. Yleisökin olisi saanut kokeilla ajelua kummallakin, mutta halukkaat olivat harvassa.

Muhkun osuus Pirtin toripäivillä on vaihdellut aikojen kuluessa arpojen myynnistä kaikenlaisten kenttäpelien, kuten tikan, renkaan, saappaan ja kettingin heittoon sekä pesäpalloiluun.

Parina viime kesänä on kentälle tuotu maailmalla suosittu Petankki-peli. Pirtin kenttä oli Åkerlindin Matin toimesta merkitty ja tasoitettu, sekä lainailtu käyttöön riittävästi palloja.

Kuusitoista "urheilijaa" saatiin houkuteltua mukaan, ja noin tunnin ähellyksen ja sanailun jälkeen voitiin todeta, että pareittain pelattavan kisan olivat voittaneet Martti Åkerlind ja Olli Lehto. Kakkossijan kireässä kilpailussa veivät Airi ja Pauli Vahdersalo. Teksti: Risto Lehto

LASTENTELTALLA TAPAHTUI

Päijälän kristillisen yhdistyksen lastenteltalla oli ehkä tavallista enemmän askartelijoita, pikku taiteilijoita, jättisaippuakuplan lennättäjiä ja juttelijoita. Askartelun ohjaajina toimivat Riitta Hellqvist, Jaana Nikula ja Ulla Lahtinen.

Riitta Hellqvist askartelee oululais-portugalilais-kuoksenjärveläisten Alvar ja Iris Subidan ja heidän vanhempiansa kanssa.

Suosittujen jättisaippuakuplien ohje:

3 l vettä
500 g sokeria
0.5 dl tapettiliisterijauhetta
2,5 dl astianpesuainetta

Keitä vesi kiehuvaan isossa kattilassa ja lisää sokeri. Sekoita ja anna jäähtyä huoneenlämpöiseksi. Siirrä vesi-sokeriseos kannelliseen ämpäriin. Vispaa liisterijauhe seokseen. Lisää tiskiaine. Sulje kansi ja anna tekeytyä yön yli.

Kristiina Silvan tekemässä väritystehtävää poikiensa Einon ja Joonatanin kanssa. Vasemmalla poikien serkku Thomas Kielemniva.

Tuure ja Eero Tuomi Helsingistä oppivat tekemään valtavia saippuakuplia.

Kuhmoisten seurakunta oli lainannut erilaisia pelejä lastenteltalle. Leo, Lari ja Leevi Luoma Vantaalta innostuivat tarkkuusheitosta. Vanhemmat kannustusjoukoissa.

VIELÄ KERRAN PÄIJÄLÄN EK

Tukkilaistuvalla riitti vilskettä.

Lauantaiaamuna sadeviitoilla oli käyttöä, mutta pian päivä muuttui vastoin ennusteita aurinkoiseksi ja lämpimäksi.

Kuinkahan monen kielen puhujia rallipäivänä saattoi bongata Päijälän kylänraitilla?

Rallipäivän yleisö ei varmaan osaa kuvitella, miten monta talkootuntia on tarvittu, että Päijälän erikoiskoe on valmiina -ja hienossa kunnossa- kun rallipäivä koittaa.

Rallilauantai 2.8. valkeni sateisen oloisena. Myyntipisteiden myyjät ja koko kylä odotti taas jännittyneenä, uskaltavatko rallivieraat lähteä ollenkaan liikkelle huonojen sääennusteiden takia. Sateinen perjantai-ilta oli tavallista hiljaisempi. Mutta H-hetken lähestyessä innokkaita ralliharrastajia taas löytyi ihan entiseen malliin. Ja iltapäivällä sääkin oli jo suorastaan hieno. Väkimäärää on vaikea arvioida, mutta parkkilippuja myytiin suunnilleen saman verran kuin viime vuonna. Ehkä väkeä oli hiukan vähemmän, mutta grillien myynti oli samaa tasoa kuin viimeksi. Loppusaldo on vielä laskematta, mutta entisissä lukemissa mennään.

Jokainen, joka on kantanut kortensa kekoon vaikka vain yhtenä päivänä, voi röyhistää rintaansa ylpeydestä. Me tehtiin se taas!

Juhannuksen jälkeen raivausporukka aloitti jo rutiinilla reittien raivaus- ja valmistelutyöt. Myyntipisteiden pohjat piti aloittaa alusta, sillä viimeksi ne päätettiin purkaa, koska "ei enää koskaan". Rallieväsrinki ruokki raivaajia, tarvike- ja kauppalistoja laadittiin, puhelimet olivat kuumina, että kaikki pakolliset asiat vessoista aggregaatteihin ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan jne. Edellisenä päivä Pirtillä tehtiin taas vinot pinot voileipiä ja Rukoushuoneella 40 ämpärillistä lettutaikinaa, jota tänä vuonna ei jäänyt yhtään.

Makkaroita ja juomia oli ostettu liikaa, mutta ennustaminen on vaikeaa. Kyläläiset ovat ystävällisesti täyttäneet pakastimensa rallimakkaroilla, joten voimme vielä pitkälle talveen muistella mahtavia ralleja makkaraketon äärellä.

Viralliset rallin päättäjäiset ja muistelutilaisuus kaikille talkoisiin osallistuneille järjestetään taas myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

Teksti Ulla Lahtinen

Haluan koko Päijälän erikoiskokeen ralliorganisaation ja omasta puolestani välittää kiitokset kaikille teille, jotka osallistuite ja mahdollistitte MM-rallin järjestämisen. Yhteistyö yhdistysten ja kaikkien tekemiseen osallistuvien tahojen kesken oli erittäin hyvää. Vaikutusalueen vakituisten- ja kausiasukkaiden sekä maanomistajien kanssa yhteistyö sujui mutkattomasti. AKK:n palautetilaisuudessa saimme kuulla palautteet kokonaisuudesta. AKK:n mielestä Päijälän pätkä oli kuljettajien, turvatarkkailijoiden ja yleisönkin mielestä parhaiten järjestetty pätkä. Kiitokset myös Oriveden Seudun Urheiluautoilijoille hyvästä yhteistyöstä.

Kiitokset ja mukavaa syksyä

Mika Liehu, Päijälän rallivastaava

Iloinen palvelu sai kiitosta

Tukkilaistuvan myyntitiimi

Lammela 2:n talkoolaisilla oli niin vauhdikasta, että ryhmäkuva jäi ottamatta.

Kuvat: Ulla, Lahtinen, Riikka Mäkinen, Vesa Mäntymäki, Pirkko Nurminen, Risto Ojala, sekä talkoolaisten omat albumit

Rallipäivänä aamusta iltaan rukoushuoneen pihalla oli harvinainen näky: se oli täynnä moottori- ja polkupyöriä sekä mönkijöitä. Niillä pääsi rallipaikalle autoja helpommin. Monet tulijat poikkesivat pihan tarjoiluteltalla. Heille oli tilaa ja tarjoilua kolmen ristin luona. Päijälän rukoushuonekin on näin osa MM-rallia. Teksti ja kuva Risto Ojala

Lammela 1:n talkoolaiset

Lehtosen eli Ogierin mutkan kansainvälinen myyntiporukka. Päijälä EK on ilmeisesti sen verran kova Kivikylän makkaran myyjä ja mainostaja, että he lupasivat ensi vuodeksi -jos ralli vielä järjestetään- lainata toisen kylmäauton kaupapäällisiksi!

RALLIREITIN ULKOPUOLELTA

Lauantainen rallipäivä alkaa jo perjantaina ja jatkuu melkein läpi yön parkkilippujen myynnillä. Muutaman yövuorolaisen jälkeen aamulla jatketaan aikaisin lipunmyyntiä ja parkkipelloille ohjaamista.

Tänä vuonna ei varsinaisia ruuhkia muodostunut, eivätkä jonot olleet pitkiä. Autot tulivat tasaiseen tahtiin aina ennen EK:n alkua. Pari sadekuuroa tuli juuri silloin, kun lipunmyynti oli päällä, joten sadeviitat olivat tarpeen. Aurinkokin pilkisti jossain vaiheessa iltapäivällä ja tauoilla päästiin lepuuttamaan jalkoja mukavissa tunnelmissa. Katsojat ovat oppineet vuosien myötä muistamaan, että parkkilippu maksetaan käteisellä ja mieluummin tasarahana. Vielä löytyy muutama, joille ei viesti ole mennyt perille ja silloin etsitään porukalla autokunnan jäseniltä tarvittava määrä kolikoita.

Varsinaisia EK-lippuja myydään yhä vähemmän. Useimmilla on passit ja monet ostavat päiväliput tai yksittäiset liput etukäteen netistä. Myyntipäätteet ovat toimineet sujuvasti.

Lipunmyyntiporukassa melkein jokainen osaa englantia, mutta muitakin kieliä puhutaan joko sujuvasti tai auttavasti. Aina on saatu asiat hoidettua tavalla tai toisella. Itse jouduin vuosia sitten selittämään ummikkona vain ranskaa puhuvalle bussikuskille, mistä päin kylää löytyisi linja-autoparkki. Niitähän on hyvin vähän, mutta sain piirrettyä paperille jonkinlaisen kartan tienviittoineen, mistä pääsee Sappeentielle tai Liehuntain soramontuille. Tiet eivät vielä silloin olleet suljettuna. Tarina ei kerro, oliko selityksistäni mitään apua.

Olen erittäin kiitollinen jokaiselle lipunmyyntiporukan jäsenelle heidän vastuullisesta toiminnastaan jokaisessa myynti- ja tarkastuspisteessä. Teemme yhteistyötä myös parkkipaikkojen järjestysmiesten kanssa, koska ketjun jokainen lenkki on tärkeä. Rallikansa käyttäytyi tänäkin vuonna erittäin hienosti ja kiitoksia saimme jälleen hyvin hoidetuista järjestelyistä.

Teksti ja kuvat Leena Bragge

Aina jotain hukkuu. Päivi ja Leevi ovat etsimässä katsojan avaimia parkkipellolta.

Suuremmilta kuuroilta säästyttiin ja sää oli kesäisen lämmin. Vas. Annika Sulkunen, Essi Palmroos, Venla Rintala ja Päivi Raskinen.

Annika, Päivi ja Essi huilitaulla.

Palautetta ralleista:

Kävin seuraamassa rallia viikonloppuna Päijälän ek:lla, ja heti prätkäparkkiin tulvani, otettiin minut iloisesti vastaan ja toivotettiin tervetulleeksi. Sama iloinen meininki jatkui myyntipisteissä, ja talkooporukka teki omaa työtään hymyssä suin, sekä kohteliaasti. Samoin alueen puhtaanapito oli esimerkillistä pullojen/purkkien/roskien osalta. Suuret kiitokset teille kaikille kun teitte rallipäivästäni erinomaisen kokemuksen. Jatkossa helppo valita ek johon saapua. Hyvää loppukesää ja intoa yhdistystoimintaan.

Terveisin Jukka Väisänen, Lappeenranta

SATEINEN RYTTYLÄ OPEN

Sääennuste oli niin vetinen, että yhdeksää väylää kiertämään laitettiin kaksi ryhmää kerrallaan.

Päijälän pihagolf-turnauksessa koettiin sattumien summana monenlaista uutta 33:n kerralla elokuussa. Pelin kehittäjä ja tapahtumajärjestäjä Matti Santanen joutui nyt jättämään tiit, pallot ja mailat muitten käsiin akillesjänteen loukkaantumisen takia. Kiertopalkintoon kaiverretaan taas kerran nimi Martti Åkerlind. Hän käytti kisassa kaikkien aikojen pienimmän lyöntimäärän 34, mikä on selvästi alle Ryttylän kentän ihannetuloksen. Se sai Santasen Matin tuumimaan: ”Ensi vuoden kisa on sitten maraton”.

Ihmisiin tutustumassa

”Miten paljon täällä on ihmisiä! Ja miten hyvä on tunnelma!”, kiitteli Ryttylä Openin ensikertalainen Erika Koskinen. Hän oli saanut tapahtumasta vihiä rallipäivänä ja tuli paikalle läheiseltä Ylä-Tarrun mökiltä yhdessä puolisonsa Teemu Wilkmanin ja poikansa Niklas Wilkmanin kanssa.

Kangasalalaisperhe on parin vuoden ajan remontoanut isältä ostettua mökkiä sekä raivannut metsää. Nyt alkaa olla aikaa tutustua viriiliin kylään ja kyläläisiin. Omaa lyöntivuoroa odotellessa siihen oli hyvä tilaisuus.

”Joka väylällä alkaa suoritus parantua”, totesi golfin alkeiskurssin käynyt Erika. Teemun lajituntemus rajoittui yhteen kierrokseen Tampereella Messukylän kentällä. Niklasilla oli taustalla pari kierrosta minigolfia. ”Ei haittaa, vaikka osalla pelaajista on täällä erilainen tatti. Siellä oli enemmän esteitä, mutta täällä minulta meni pallo kerran ruohikkoon.”

Älä huoli, Niklas! Aika moni muu haeskeli palloaan Ryttylän marjapensaista ja kukkapenkeistä.

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind

18 osanottajaa ja katsojat joutuivat tuon tuostakin vetäytymään sadetauolle.

Erika Koskinen perheineen juttelemassa Mikko Santasen kanssa.

HÄÄJUHLAT SÄRKÄNPOHJASSA

Tänä vuonna kesä ei ottanut tullakseen. Odotimme lämpimiä ilmoja aina heinäkuuhun asti, kunnes Suvi toi Timon kanssa meille kesän. He tulivat viettämään häätjuhlaansa Timon synnyinkotiin Särkänpohjaan. Juhlapäivä 12.7. oli ensimmäinen aurinkoinen lämmin poutapäivä ja siitä lähtien hellettä kesti 22 päivää. Yli sata vierasta juhli tärkeää päivää kuunnellen lukemattomia musiikkiesityksiä, joita hääpari itse ja heidän rakkaat ystävänsä esittivät. Kauniit sulosoinnut kiirivät myös yli seesteisen järven naapureillekin, jotka jälkeinpäin kiittivät musiikkiesityksistä.

*Suvi, Timo ja
Suvlin tytär Tuuve.*

Timon ja Suvlin toiveena oli, että Aino-mummu soittaa viululla Akselin ja Elinan häävalssin. Aino Ruokolan lisäksi orkesterissa soitti haitaria Satu Korpela, joka jäi kuvassa hääparin taakse. Laulajat olivat vas. Timon sisar Sanna Ruokola, Oili Ahola ja Timon äiti Seija Ruokola.

Teksti Leena Bragge, Kuvat: Maria Mattelmäki

Rukoushuoneen kesäjuhlaa vietettiin tiettävästi 115. kerran. Viime vuosisadan alkupuolella juhla oli kaksipäiväinen, mutta jo pidempään se on ollut vain päivän pituinen alkaen aamulla jumalanpalveluksella ja jatkuen ruokailun jälkeen iltapäiväpuhujien osuudella. Tänä vuonna messun hoitivat Hollolan seurakunnan Ville Särkkä ja Jussi Keltakangas. Lohikeiton ja kahvien jälkeen valkeakoskelainen Mari Mattelmäki kertoi Jumalan johduksesta elämässään. Hänen miehensä Osmo Lötjönen lauloi. Myös yhdistyksen entinen ja nykyinen puheenjohtaja Hannu Lahtinen ja Terhi Ratalahti puhuivat. Kuulijoita oli päivän aikana viitisenkymmentä.

Teksti ja kuva Ulla Lahtinen

Kuva Leena Bragge

RIIHIGALLERIAN AVAJAISET

Riihigallerian avajaisissa oli lähemmäs sata henkeä. Näyttelyssä oli neljän erilaisen taitelijan teoksia. Pertti Terho (vas.) piti puheen. Vieressään Svetlana Ruoho ja Sade Numminen. Seuraavana Kristian Venäläinen ja Thomas Wikström. Lipunmyynnissä tämän kesän oli Rilla Paavolainen ja kahviossa häärasivät Leena, Maija, Kaisa, Ronja, Lotta ja Pirkko. Kuhmoisten kunnan tekniset kaatoivat keväällä pihasta paljon puita. Iso kiitos siitä heille, kun saimme avaruutta ja valoa enemmän. Ja kiitokset myös Markkasen Eevalle hyvin järjestetystä näyttelystä. Taiteen ystäviä näyttelyssä kesän aikana kävi reilut 2000 henkeä.

YHTEISLAULUT RIIHIGALLERIAALLA

Jokakesäisten yhteislaulujen paikaksi on vakiintunut gallerian avara terassi. Kuhmoisten Pelimannit säestivät Ari Kajanderin johdolla yhä laajenevaa laulajien joukkoa, joita oli tänä vuonna paikalla noin 50 henkeä.

Kuva Ulla Lahtinen

TAIDEKURSSI GALLERIAALLA

Riihigalleriassa oli heinäkuussa kaksipäiväinen Svetlana Ruohon vetämä maalauskurssi. Siellä oli toistakymmentä maalauksesta innostunutta oppilasta. Merja Uotila Hauholta tuli Riihigallerian maalauskurssille helsinkiläisen lapsenlapsensa Titin, 8v. kanssa. He tulivat kurssille vain yhdeksi päiväksi ja haluavat osallistua ensi vuonnakin. Merja on osallistunut aiemmin Svetlan nettikurssille ja tykännyt niistä. Jo matka oli elämys. Perillä he olivat lumoutuneita miljööstä. Äänimaailma oli maaginen. Veden ääni vei tosi kauas jonnekin, Narniaan. Pitkä ajomatka saatteli maalaamiseen, se oli ikäänkuin osa prosessia. Molemmat pitivät Svetlanaa tosi hyvänä ohjaajana. Merja kertoo vielä, että kun Titin piti koulun alkaessa sanoa viisi parasta asiaa kesästä, yksi asia oli mustikoiden syöminen suoraan metsästä Riihigalleriassa.

Teksti ja kuva: Pirkko Nurminen

TIEKIRKKOKESÄ

“Tämähän on kylän kulttuurihistorian näyttely.”

Kolmastoista tiekirkkokesä Päijälän rukoushuoneella on saatu elää helteisissä merkeissä. Väliin tuntui siltä, etteivät ihmiset jaksaa lähteä mökeiltään ja kodeistaan minnekään, mutta iloksemme saimme reilut 330 vierailijaa.

Ilmalämpöpumput olivat sisällä kova juttu: ne tekivät näyttelytilasta nautittavan niin meille näyttelyn valvojille kuin kävijöillekin.

Tuntuu, etten löydä sanoja kertoakseni siitä ilosta, että meillä oli mahdollisuus tänä 12. näyttelykesänä tuoda esille rakkaan, kylämme monitoimimaisen Ruokolan Ainin piirroksia, öljyväritöitä, akvarelleja ja vähän muutakin. Saimme avajaisista la 29.6.25 alkaen elää monenlaisissa kylän muisteloissa.

Lahtisen Hannu totesikin osuvasti: tämähän on kylän kulttuurihistorian näyttely. Niinpä! Sen sain todeta monet kerrat itsekkin kertoessani näyttelyvieraille töiden taustoista. Taulujen aiheet kirvoittivat kävijöiden muistista monenlaisia kuvia suvusta ja elämästä tällä kylällä menneinä vuosikymmeninä.

Riitta Hellqvist haastattelee Aino Ruokolaa.

Oli leppoisaa, kiireetöntä rupattelua ja kohtaamisia, kivoja tapaamisia. Moni oli juonut päiväkahvit Riihigalleriassa, mutta Ainin maukas raparperimehu maistui pienen purttavan kera helteestä sisään tupsahtaneille vierailijoille.

Vierailijoita oli ympäri Suomea ja suuresta maailmastakin. Koulun entinen opettajapariskunta Reijo ja Kirsi Leino elivät täällä kesän keskellä nostalgisissa muistoissa, pyytäen kertomaan rakkaat terveiset kaikille entisille oppilaille ja tutuille kylältä. Oli kulttuurimatkalaisia kierroksella: Purnu, Leporanta, Riihigalleria ja meidän Tiekirkko. ”Täällä silmä lepäsi ja jäi levollinen olo”, joku totesi lähtiessään. Kiinnostuneina kuunneltiin Rukoushuoneen historiaa ja haluttiin tietoa kanoottireitistä sekä muusta kylän tarjonnasta.

Monet vierailijoista tulivat juurilleen. Usea halusi nähdä ystävänsä tai tuttavansa Ainin työt. Rukoushuoneen historiasta ja talon juhlista kertovat albumit olivat ahkerassa tutkinnassa: sieltä löytyi kuvia omista sukulaisista. Kortti- ja kirja-pöydältä löytyi ostettavaa. Monta ilmaisjakelujuttuakin tarttui kävijöille matkaan.

Tästä kaikesta tahdon välittää rakkaat ja siunaavat kiitokseni jokaiselle kävijällä. Teille kaikille tämän kesän näyttelyn mahdollistajille erityiskiitos! Aulikin ihanan taiteelliset ja runsaat kukka-asetelmat saivat monelta kävijältä ylipursuavat kiitokset. Hyvä Me! Olipa mahtavaa saada taas tänä kesänä olla osa tätä luonnonkaunista, monipuolista ja -taitoista Päijälän kylää.

Vielä on kesää jäljellä! Tankataan sitä oikein urakalla sisimpäämme: syysaurion valoa, virkistäviä puhtaita vesiä, vihreää luontoa ja sen antimia. Saakoon rakas Taivaallinen Isämme runsaasti siunata meitä jokaista Jeesuksessa anteeksiantavalla armollaan.

Tiekirkkovastaava Riitta Hellqvist

Tiekirkon näyttely

Monet kiitokset kaikille näyttelyssä kävijöille, näyttelyn valvojille ja sen esittelijöille. Pitkä rimpsu kiitoksia kaikille, jotka olitte työstämässä tiekirkon näyttelyä ja kesää! - Aino

Ainin joulukaktus kukki elokuussa omenapuun oksalla Toivonkummulla.

SIMOJOKI JA TYTÄR KONSERTOIVAT PÄIJÄLÄSSÄ

Hengellisen musiikin kärkimies Pekka Simojoki Kangasalta kävi tyttärensä Heidi Simeliuksen kanssa ennen juhannusta Päijälän rukoushuoneessa konsertoimassa. Yleisöä paikalla oli yli sata henkeä.

Simelius on suvun alkuperäinen nimi ja ”sopiva musiikkiuraa tavoittelevalle, melkein kuin Sibelius”, perusteli Pekka. He esittivät illan aikana toistakymmentä laulua, ja Pekka kertoi niiden välissä juttuja keikkakokemuksistaan.

Hän muisteli korona-aikoja, jolloin esiintymiset oli kielletty. Tutuksi tulivat rajoitukset kahden metrin turvaväleistä. Kun ne poistuivat, oltiin helpottuneita, kun saatiin palata suomalaisille sopiviin 10 metrin väleihin.

Kerran eräs mies halusi kuulla ’maanviljelijän virren’. Pekka ei sellaista tuntenut, mutta mies sanoi sen olevan Pekan sävellys. Lopulta Pekka hoksasi miehen toivovan laulua Kahden maan kansalainen, sanotaanhan siinä ”jalat pidän mullassa maailman”. Se kuultiin Päijälässäkin.

Pekka kertoi heidän poikenneen tulomatkalla Päiväkummun Riihikirkossa, joka on ollut Pekalle tärkeä paikka. Hän paljasti, että Heidi vihitään siellä kesällä. Sitten koettiin siellä syntynyt Riihikirkkohymni yhteislauluna.

Lopuksi kuultiin yleisön pyynnöstä Simojoen Pyhän kosketus, joka vahvisti kokemusta koko konsertista pyhän kosketuksena.

Teksti ja kuva: Risto Ojala

PÄIJÄLÄN KESÄTYÖLÄISIÄ

Tänä kesänä kesätyöpaikkojen saanti on ollut valtakunnallisestikin vaikeaa. Moni nuori on jäänyt ilman työpaikkaa. Löysimme Päijälästä kesätyötä saaneita onnekkaita nuoria. Ehkä apua tarvitsevat voisivat rohkeammin ottaa yhteyttä tuttuihin nuoriin, sillä työhalukkuutta heiltä ei tunnu puuttuvan.

Rilla Paavolainen, 19, on Hauholta kotoisin oleva Hatanpään lukion musiikki- ja musiikkiteatterilinjan selloa soittava abiturientti. Hän työskenteli kuluneen kesän Riihigalleriassa lipunmyyjänä -hienommin näyttelyavustajana- ja tarvittaessa myös kertonut taiteilijoista ja heidän töistään. Hän on aiemminkin ollut töissä useana kesänä Hauhon esinemuseossa, joten homma oli tavallaan tuttua. Rilla majoittui äidin lapsuudenkodissa Sillanpäässä Liehuntien varrella. Alkukesästä Riihigalleriassa oli niin kylmä, että piti istua lämpöpatterin kupeessa takki päällä. Helteillä gallerian hirsiseinät viilensivät varsin mukavasti. Kesätyö oli Rillan mielestä mukavaa. Oli mielenkiintoista kuunnella ihmisten kommentteja, koska heti sisääntulossa oli Svetlana Ruohon värikkäitä töitä vähän epätavallisinakin asetelmina. ”Mikä toi on?” ”Onko joku unohtanut takkinsa tohon?” olivat usein kuultuja ensikommentteja. Välillä oli rauhallisempia päiviä, joten hän ehti lukea kesän aikana ainakin kahdeksan kirjaa.

Rilla on ollut mukana koulun kautta mm. Tampereen Työväen teatterin Hullu prinssi -produktiossa soittamassa selloa. Taiteellisista harrastuksistaan huolimatta hän suunnittelee ylioppilaaksi päästyään kemian tai biologian opiskelua, ehkä farmaseutin uraa, koska sellainen työ tuntuu varmemmalta. Musiikkiharrastusta ei tarvitse jättää, koska aina musiikkia voi harrastaa työnkin ohella.

Kesätyö Riihigalleriassa oli sopivan rentoa, joten nyt voi täysillä keskittyä viimeiseen kouluvuoteen, toteaa Rilla.

Rilla Riihigallerialla

Miro Mäkinen, 22, aloittaa toisen opiskeluvuotensa Kuopion lääketieteellisessä tiedekunnassa. Hän on Järvenpäästä kotoisin ja ollut useana kesänä erilaissa kesätöissä, mm. leipomossa ja juniorijääkiekkoleirien apuvalmentajana. Tänä kesänä hän yritti löytää töitä, joka olisi läheltä omaa opiskelualaa. Lähihoitajan töitä olisi ollut tarjolla, mutta sijaisuudet olivat päivän parin pätkiä eri puolilla, joten ne tuntuivat liian hankalilta.

Koska isovanhemmilla Päijälässä oli tarvetta taimikon raivaamiselle, Miro kysyi kolmen viikon raivauspestiä. 12 hehtaarin alueelle oli istutettu viisi vuotta sitten 18000 kuusen ja männyn tainta, joiden ympäriltä piti raivata kasvua haittaamasta muu kasvillisuus pois, niin että 8 metrin halkaisijalle jää 6 havupuuta ja 2-4 lehtipuuta. Lisäksi piti jättää raivaamatta muutama aarin kokoinen suoja-alue eläimiä varten. Koska Miro ei ollut koskaan aiemmin raivannut metsää, homma sujui aluksi aika hitaasti, kun piti miettiä tarkkaan, mitä ottaa, mitä jättää. Mutta rutiinin kehittyttyä se tuntui ihan mukavalta. Koko ajan näki työn jäljen. Pappa kävi aluksi tarkastamassa työn tulosta.

Homma oli fyysisesti raskasta painavissa saappaissa saha kädessä, mutta se sopi Mirolle, koska hän on pelannut koko ikänsä jääkiekkoa. Hän pelaa nytkin Kuopion lääkiksen joukkueessa KuoLO Eisbärenissä, joten fyysinen treeni on tuttua ja jopa välttämätöntä. Eipä tarvinnut raivausession aikana tehdä muuta harjoittelua. Uusi kokemus oli Mirolta kaiken kaikkiaan hyvä: sai olla luonnossa ja päättää itsenäisesti, mitä raivata seuraavaksi. Ei voinut kysyä keneltäkään. Homma jäi kyllä pahasti kesken, vaikka siellä oli myöhemmin muitakin serkkuja hommissa. Raivaaminen ei ole mitään hätäisen ihmisen työtä.

- Mutta tämä ei varmaan ollut viimeinen kerta raivaussahan kanssa, Miro tuumaa.

Miro metsätöissä

Sara Lahtinen, melkein 17, asuu Päijälässä ja käy Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukion toista luokkaa. Sara oli viime kesänä lipunmyyjänä Riihigalleriassa ja pääsi täksi kesäksi töihin Kuhmoisten Sahanrantaan, jossa tarjoili, siivosi ja tiskasi. Vähän yli 20 km:n matkan hän taittoi yleensä mopolla. Vain pahimmilla keleillä hän sai autokyydin joltain tutulta. Matka kesti mopolla puolisen tuntia ja tuntui aluksi vähän pitkäveteiseltä, mutta siihen tottui. Välillä oli hiekkaa suussa vielä töissäkin, jos joutui ajamaan hiekkatiellä pitkään jonkun auton perässä.

Työpäivät kestivät 4–8 tuntia kesäkuun alusta koulun alkuun. Työ ei ollut niin raskasta kuin hän oli pelännyt. Kesäkuussa oli aika rauhallista, heinäkuussa ruuhkaisempaa, joten töissäkin oli vauhdikkaampaa. Hän ei keksi työstään mitään negatiivista; ainoa vähän haasteellinen oli vastaanottaa asiakkaiden huonoja palautteita (esim. jäähtyneestä ruoasta). Muuten Sara nautti kovasti työympäristöstä; työkavereina oli monia koulusta ennestään tuttuja.

–Menisin mielelläni samaan työpaikkaan ensi kesänäkin, Sara vakuuttaa.

Sara Lahtinen

Viime talven myrskyt kaatoivat paljon puita, joten polttopuuta kuivui kevään mittaan ulkona ja alkukesällä tuli pieni kiire saada ne suojaan. Apuvoimia tarvittiin ja juuri sopivasti kesätyötä etsimässä oli Netta Rantala, joka on viettänyt lomia isovanhemmillaan Päijälässä. Tehtävänä oli siirtää kottikärryillä polttopuut ulkoa ja pinota sisälle liiteriin. Korkeiden ja pitkien pinojen tekeminen on taitolaji, jossa työ tekijäänsä neuvoo ja valmista jälkeä näkee heti. Netan työt sujuivat rivakasti ja tehokkaasti. Polttopuu-urakka työllisti myös kolme muuta koululaista lähiseudulta.

Netta Rantala, 16, asuu Jyväskylässä ja käy Mankolan yhtenäiskoulun yhdeksättä luokkaa. Hän haaveilee peruskoulun jälkeen maalariopinnoista. Hän ei ole ollut aiemmin missään töissä kodin ulkopuolella, jos ei oteta lukuun koulun työelämään tutustumisjaksoja.

Klapien pinoaminen liiteriin kesti Netan osalta viisi päivää. Se oli Netan mielestä ihan mukavaa työtä. Saamansa palkan hän laittoi säästöön.

–Oli kiva olla avuksi! Samalla sain olla mummilassa, Netta toteaa.

Netta Kohisevalla

*Teksti: Ulla Lahtinen ja Anna Maria Karjalainen
Kuvat: Ulla Lahtinen, Riikka Mäkinen, Kalle Lahtinen,
Anna Maria Karjalainen*

AMMUNTAKAUSI ALKAA PÄIJÄLÄSSÄ: ONKOS SE HIRVEE VAI EI?

Epilogi

Miksi satunnainenkin Päijälän kävijä tuntee olonsa turvalliseksi ja mukavaksi ensi sekunneissa lähtien? Tapahtumia ja aktiviteetteja ei tarvitse sen enempää arpoa. Tämän saa aikaan toimintavuoden organisointi neljäksi erilaiseksi kaudeksi eli kyläkvartaaliksi. Useimmat asiat, varsinkin luonnonmukaisesti eletessä, ovat jo luonnostaan luonteeltaan kausiluontoisia. Vähättelemättä muidenkin kuin kvartaalikausien tärkeyttä (jääkausi, vuorokausi, laskutuskausi, tuotantokausi, laukausi jne), tässä pakinassa keskitytään tämän syksyn tärkeimpään kauteen Päijälässä eli kauteen n:o 3 – hirvestyskausi 2025. On se niin hirveä!

Kerholle vai seuralle?

Jos haluat hirven tai peuran sinun täytyy liittyä metsästysseuraan ja hirviseuraan eli sanalla sanoen alan seuroihin. Samoin on tilanne esimerkiksi uskonnollisten kesäjuhlien osalta, eli seuroihin mennään ja seuroissa sitten ollaan. Seuraa näistä toki löytyy, mutta ainakaan hirviseuroissa seurustelu ei ole se pääasia. Etenkään passipaikalla ei edes saa seurustella (ainakaan äänekkäästi), koska hirvi saattaa kuulla ja ymmärtää olla tulematta ammuttavaksi. Miksei hirvestäjien yhteenliittymää voisi kutsua hirvikerhoksi, hirvikokootumiseksi tai rekisteröitymättömäksi hirviyhdistykseksi. Tai herätysseuroja herätyskerhoiksi. Voiko HD:llä ajaa moottorikerhossa vai moottoriseurassa (vai pitäydytäänkö poliisien käyttämässä termissä “järjestäytynyt rikollisryhmä”), toisin kuin ompelua voi harrastaa sekä ompleuseurassa että ompelukerhossa. Hirviseura täyttäisi selkeästi “järjestäytyneen (mikä tahansa asia tai toiminta) ryhmän” määritelmän: vähintään kolmen hengen ryhmä, joka yhteistuumin harjoittaa kyseistä toimintaa. Olisiko Päijälän hirviseuran uusi nimi “Päijälän järjestäytynyt hirvestysryhmä”? Hämäläinen jääkiekkoseura on ratkaissut nimiongelman nimeämällä ryhmänsä Hämeenlinnan Pallokerhoksi (HPK).

Hirvihenkilöuutisia

Hirvimies, passinainen, hirvikoira ja muu hirvihenkikö törmäsivät karhurymään (ei siis karhukerhoon) metsässä Kuhmoisissa.

Voiko kuka tahansa päästä mukaan hirviseuraan ja toteutuuko siellä tasa-arvo? Ainakin isäni kutsui muita pyssymiehiä syksyisin hirvimiehiksi. En tiedä oliko mukana myös naisia, mutta hirvinaisista ei ainakaan koskaan ollut puhetta, eikä varsinkaan hirvestyshenkilöistä. Metsästäjä ja metsästäjätär kuullostaisivat hieman vanhahtavilta ilmaisuilta. Sukupuolineutraalisuus ei toteudu ainakaan hirvien kohdalla. Varsinkaan aloittelija ei voi tietää tarkoitetaanko “hervellä” mitä tahansa hirveä vai erityisesti mieshirveä. Naishirviähän kai kutsutaan lehmiksi. Ihmisten kohdallahan tällainen lehmittely ei tulisi nykypäivänä kuuloonkaan. Erehdyin kerran kutsumaan vaimoani lehmäksi ja sain mustan silmän ja melkein (avio)eron. Lehmittely voi olla kohtalokasta myös hirven kohdalla. Ensimmäistä kertaa hirvimetsällä ollut serkkuni sai tähtäimeensä kolmen hirven ryhmän. Vieressä kokeneempi hirvimies neuvoi: “ammu nopeasti se reunimmainen lehmä, kaatolupia on käyttämättä vain yhteen lehmään”. Nuori poika ihmetteli mielessään lupajärjestelmän joustavuutta ja päätteli, että kai samalla luvalla voisi sitten ampua karhunkin, jos sattuu vastaan tulemaan, mutta teki kuitenkin työtä käskettyä. Tämä siis opiksi juniorimetsästäjille: varmista aina ensin onko kyseessä hirven ammunta vai lehmän ammunta. Mansikki oli nimittäin ollut Otteleen kulmien paras maidontuottaja. Samoin on syytä varmistaa tarkoitetaanko vaikkapa vietnamilaisen hirvinaisen kotipuolessa hirvi-koiralla (vrt. sika-nauta) samaa asiaa kuin hirvikoiralla Suomessa.

Lupa ampua I: saanko luvan?

Hirven kaato ilman asianomaisia lupia ja sääntöjä sekä asiaan liittyviä ilmoituksia, selvityksiä ja organisatoorisia järjestelyjä on liki murhaan verrattavissa oleva rikos. Ja murhahan se tavallaan onkin, jollei kivääri satu aivan vahingossa laukeamaan ja vahingossa osumaan hirven sydämeen. Tästä juolahtikin mieleeni, että hirvi-ihmisellä (henkilöllä) pitää olla myös pyssy, eikä mikä tahansa nallipyssy, vaan oikea hirvikivääri. Tästä voinee päätellä, että aseistakieltäytyjät eivät pääse hirviporukkaan. Eikä taida päästä edes katkaistu haulikko kädessä. Nudistitkaan eivät kelpaa hirvimetsälle. Sääntöjen mukaan kaatomiehen ja -naisen pitää olla pukeutunut ja kaiken lisäksi asianmukaisesti. Olen saanut käsityksen, että tärkein asuste on se kuuluisa paksusta lämpimästä materiaalista korvaläpillä varustettu kirkkaanpunainen (uutena) hirvilippis. Muu vaatetus on ilmeisesti vapaavalintainen. Eikä tässä kaikki. Kivääriin tarvitaan kantelulupa, ja erikseen vielä metsästyslupa, jotta homma ei mene pelkäksi kanniskeluksi. Lisäksi on vähän väliä suoritettava hirvikokeita. Tässä ei siis tarkoiteta hirvellä suoritettavia eläinkokeita kuten meikkien allergiatestausta, eikä myöskään hirvien agilitteja, vaan ampujien ampumakokeita, joissa testataan osumatarkkuutta. Hirven pitäisi kuolla kupsahtaa kertalaakista. Seuraavaksi paras vaihtoehto on ampua hirven suuntaan (jotta ei osu hirvikaveriin), mutta reilusti ohi, jotta hirvi ei haavoitu turhaan. Huonosta osumasta (siis sellaisesta joka ei tapa vaan vahvistaa) seuraa hirveä vaiva, ikuinen häpeä ja väsymys. Heräävät joka yö karvaisena, hikisenä ja hirvikärpästen peittämänä painajaisiin, joissa haavoittunut ja hirveän suuri ja hirmuinen vihanen hirvi-zombi (tai zombi-hirvi) palaa kostamaan traumatisoivan kokemuksensa. Raato haisee, luut rutisevat ja veri roiskuu.

Loppulauselmä

Tällaista on meno Päijälässä, ainakin hirvikautena. Muista hirven ja pyssymiehen välissä sienestäessä käyttää punaista päähinettä kuten tonttulakkia ja huutaa mahdollisimman kovalla äänellä "AAMMUUU, AMMUU, AAAMMUUU", niin tiedetään kuuluttaa, että ei saa ampua lehmää: älä AAMMUUU!

Ja hauskaa iltaa ja maistuvia soppahetkiä kaikille teille, jotka saatte kutsun syksyn hirvipeijaisiin. Meikäläisen on turha kutsua odotella – ainakaan tämän jutun jälkeen.

Kirjoittaja on pakinoitsija ite eli DrRainer, omaa sukua Rainer Lehtonen.

CV

Henkilökohtainen hirvestysaiheinen kokemukseni rajoittuu seuraaviin

- yhtenä aamuyönä paleleminen passipaikalla passihenkilön kaverina kameravarusteiden kanssa, ilman pyssyä ja asianmukaisia lupia (punainen lippis kyllä oli)
- osallistuminen hirvipeijaisiin Päijälän Pirtillä (lukuisia kertoja)
- hirvenlihan pakastamista ja pilkkomista kotona Isonimessä (aivan liian monta kertaa)
- hirsensarvien sijoitusongelmien ratkaisuyrityksiä (isäni kaatoi hirviseurauransa aikana kymmeniä hirviä, kaataja sai pitää sarvet, joita oli tapana ripustaa seinät täyteen Isoniemessä ja tuoda lahjaksi)

Kuva: Ari Heinonen/Otavamedia Oy

LAPSUUTENI ÄÄNIMAISEMA

Kuuntelin myllyn rattaan jytinää ja veden loisketta rattaan puolissa

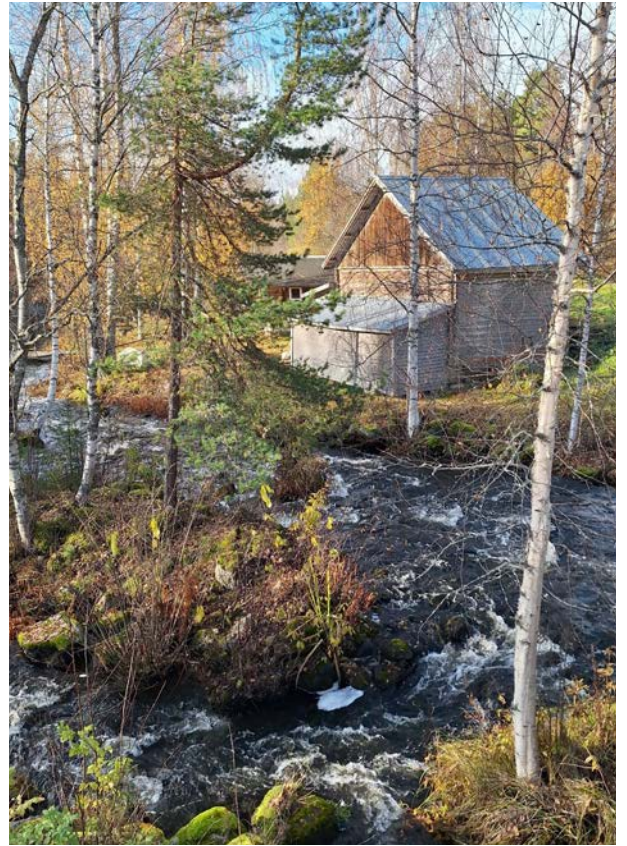
Tein lokakuussa 2024 ruskaretken Leppäkoskelle, Päijälän kylään, Pirkanmaalle. Lapsuuden kesäkotiseutu vetää yhä puoleensa. Ennen niin vilkas kylä oli nyt autio, ei yhtään ihmistä näkynyt kylän raitilla. Ainoa ääni syksyisessä maisemassa oli tuttu kosken kohina.

Leppäkoskeen viettävällä rinteellä sijaitsi ennen vanha, jyrävä hirsirakennus, Myllypirtti. Siinä asui mummoni isä, Herman-myllyläri ja ennen sitä hänen isänsä, mylläri hänkin. Isoetäni toimi myllärinä lapsuuteni aikaan. Kosken partaalla nökötti silloin harmaa myllyrakennus ja pieni raamisaha, jossa tuotettiin lautatavaraa lähitalojen tarpeisiin. Herman-myllyläri hyödynsi kosken voimaa myös rakentamalla voimeijerin ja sähkölaitoksen. Leppäkoskelaiset saivat näin sähkövalot ennen kynttilöiden ja päreiden valaisemiin koteihinsa. Meijeri ja sähkölaitos olivat lapsuudessani jo kadonneet.

Alkukesällä, kun joessa oli runsaasti vettä, tulivat tukkilaiset. He uittivat tukkeja joen yläjuoksun metsistä. Tukki-
laisten huudahtelut kaikuivat joen rantamilla. Tukit uitettiin ruuheen, jossa ne kolahtelivat ruuhen seiniin ja uivat rymisten Alalampeen, josta ne nostettiin rannalle. Edellisen kesän tukit olivat sahausvuorossa ja raamisahan suhina ja kirskunta peitti usein kaikki muut kylän äänet. Lapsuuteni äänimaisemaa oli kosken kohina, myllyn kivien jyrinä ja pienen sahan kirskunta. Katselin joskus sillan kaiteen raosta koskea, josta vesi johdettiin temmiin, siitä myllyyn ja sahan koneistoon. Lapsen silmin ihmettelin temmin tumman veden pinnalla pyörteileviä häränsilmiä. Kuuntelin myllyn rattaan jytinää ja veden loisketta rattaan puolissa. Kun kesän sato oli kypsytynyt, toivat viljelijät jyvät jauhattavaksi. Isäntämiesten rattaiden puupyörät rahisivat pölyisellä tiellä ja hevoset hirnauhtelivat. Alkoi myllyn kivien tasainen jyrinä, jota kiireaikaan kesti aamusta iltaan. Joskus pääsin seuraamaan mylläri-isotäni työtä. Kuuntelin kuinka jyvät sihisten soljuivat tratin toroon, ja myllyn kivien jyminä täytti pienen rakennuksen.

Myllyn kivet eivät enää jyrise, rakennus kyyhöttää nyt autiona kosken partaalla. Saha ei kirsku, temmi ja tukkiruuhikin ovat hävinneet aikojen saatossa. Puisten käärryjen pyörät eivät rahise maantiellä. Sen sijaan Jyväskylän suurajojen ralliautot pärisevät ja paukkuvat pikataipaleillaan kerran kesässä Päijälän pienillä kyläteillä. Vain Leppäkosken tuttu kohina vie minut takaisin lapsuuteni kesäpäiviin, jolloin kylä vielä eli vilkkaana.

Teksti ja kuvat Eeva Honkanen

Leppäkoski ja mylly

TAPAHTUMAKALENTERI

Raamattupiiri Rukoushuoneella parillisten viikkojen torstaisin klo 18

- La 13.9. klo 9–13 Syystori Pirtillä
- La 13.9. klo 10 Muhkun pyöräretki Tunkelon Isotaloon. Lähtö Mäkimaasta. Tied. Risto 050 595 2051
- To 25.9. klo 14 Päivätuokio Papulassa, Reijo ja Terhi Ratalahdella, Päijäläntie 536
- Pe 26.9. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Iida Turpeinen, Elolliset
- Su 05.10 klo 13 Elojuhla ja myyjäiset Rukoushuoneella
- To 23.10. klo 14 Päivätuokio Kohisevalla, Anna Maria Karjalaisella, Päijäläntie 93
- Pe 24.10. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Johannes Linnankoski, Laulu tulipunaisesta kukasta
- Su 26.10. klo 14 Rukoushuoneella “Iloa syksyyn”: Taiwanilla lähetystyössä ollut Outi Välimäki kertoo Jumalan teoista; esirukousta tarvitseville
- Ke 19.11. klo 14 Päivätuokio Vintturissa, Hahmajärventie 392
- Pe 21.11. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Anna Kortelainen, Kulkija
- La 29.11. klo 9–13 Joulutori Pirtillä ja klo 18 Kauneimmat joululaulut ja kylän jouluvalojen sytytys Rukoushuoneella

PIRTIN IKKUNAREMONTTI VALMISTUU ENNEN LUMIA

Kotiseutuliiton rahoittamassa Pirtin ikkunaremonttihankeessa ollaan Anna Maria Karjalaisen johdolla päästy jo pitkälle. Talkootyönä entisöidyt ikkunat ovat paikallaan kirjaston päädyssä ja keittiön puolen vuorilaudoit ja pokat on myös puhdistettu sekä maalattu.

Lauri Onali ja Matti Åkerlind asentavat kirjaston päädyn valmiita ulkopokia. Janne Ruokolan työstämät pokat saadaan takaisin verstaalta syyskuun aikana.

Joutsenperheitä on näkynyt tänä kesänä vähemmän kuin aiempina vuosina. Otteleella on nähty ainakin yksi perhe, lisäksi yksin tai kaksin liikkuvia. Mistä lie johtuu?

Kurkia sen sijaan on runsaasti, ainakin Otteleen suunnalla.

Vesa Mäntymäki bongasi Pitkällävedellä myös harvinaisen vieraan, harmaahaikaran.

Kuvat: Vesa Mäntymäki

